

Les fotografies pertanyen a la cúpula de l'Observatori Fabra, institució que depèn de l'Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. Fou inaugurat el 7 d'abril de 1907, i el dirigí fins al 1937 l'astrònom Josep Comas i Solà, qui realitzà durant tota la seva vida una intensa tasca de divulgació científica. L'edifici, que contempla Barcelona des d'un conxarador de la muntanya del Tibidabo, fou construït gràcies a una donació de l'industrial i polític Camil Fabra i Fontanills, i ha rebut al llarg del temps el suport econòmic de diferents mecenes. La seva presència és un símbol permanent de la connexió que ha d'haver entre la ciència i el ciutadà.

COMISSIÓ PER A L'ESTÍMUL DE LA CULTURA CIENTÍFICA

Josep M. Casasús	periodista
Ricard Guerrero	biòleg
Jaume Josa	biòleg
David Jou	físic
Jordi Martí	geògraf
Josep Montserrat	filòsof
Ramon Parés	biòleg
Salvador Reguant	geògraf
Vladimir de Semir	periodista
Jorge Wagensberg	físic

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Comissió per a l'Estímul de la Cultura Científica

Barcelona, tardor del 1989

sible, doncs, plantejar-se el diàleg entre ciència i cultura humanística en una situació en què el desequilibri és menys acusat que en altres moments de la nostra història i en què la necessitat d'aquest diàleg és sentida amb més immediatesa i inquietud.

La consciència d'aquestes mancances i l'ambient relativament propici a la seva superació justifiquen la creació d'una Comissió per a l'Estímul de la Cultura Científica. Aquesta Comissió, dintre dels límits de les seves atribucions i possibilitats, es formula les següents reflexions amb caràcter orientador de la seva activitat:

La Comissió té, com a raó de ser, la convicció que la ciència forma part rellevant de la cultura, no tan sols en un sentit utilitari, sinó també en els aspectes conceptuals que configuren una imatge del món. La Comissió creu, a més, que la incorporació de la ciència pot afavorir la nostra cultura tot fent-la més àmplia i diversa, més flexible i preparada per respondre als reptes successius de la modernitat, i més apta per oferir una visió del nostre segle, en què la ciència ha jugat i juga un paper tan destacat.

La Comissió pretén impulsar les iniciatives que

La Comissió vol encoratjar els mestres i educadors a fer paleses, en la mesura del possible, les connexions entre les diverses ciències, per aconseguir que la divisió del coneixement en múltiples branques, no en comporti una visió irremissiblement fragmentada. També vol donar suport a les iniciatives tendents a establir interrelacions entre facultats universitàries, bé sigui amb inclusió d'assignatures adients en els programes respectius, bé sigui flexibilitzant els programes i agilitzant les normes administratives que ho puguin facilitar.

La Comissió pretén contribuir al plantejament i la discussió dels problemes que pugui presentar la comunicació científica adreçada al gran públic. La Comissió creu que els mitjans de comunicació juguen un paper molt important en l'extensió contínua del coneixement científic entre el públic, i valora també altres canals de menys audiència però que permeten més aprofundiment i creativitat en els temes tractats, com llibres, conferències, exposicions i museus.

La Comissió reconeix el paper decisiu que juga l'especialització en el progrés de la ciència, i valora com a contribució

L'escassa comunicació entre la ciència i la cultura humanística és sentida des de fa anys com un obstacle preocupant per al desenvolupament cultural del nostre temps.

Si bé és clar que tant la ciència com la cultura humanística produeixen, dintre de llurs dominis respectius, resultats abundants i, en alguns casos, notables, no per això és menys cert que una interrelació més fluida i profunda podria fecundar ambdós camps i disminuir-ne la separació.

Aquesta preocupació, compartida mundialment amb diversos graus d'intensitat i urgència, passa al nostre país per la constatació d'un desequilibri acusadíssim entre una cultura literària i històrica conreada amb dedicació sostinguda i assoliments remarcables i una cultura científica i tècnica en general migrada, que han hagut de lluitar contra una aclaparadora escassetat de recursos i un descoratjador desinterès social.

En els darrers anys, la ciència ha conegut al nostre país un desenvolupament notable, tot i no haver assolit encara les infraestructures i el personal desitjables. Comença a ser pos-

siguin al seu abast per facilitar l'extensió del coneixement científic a tot Catalunya, entre el públic en general i els estudiants en particular. La Comissió és conscient que no parteix de zero, i vol tenir molt en compte els esforços que ja s'han fet amb aquest propòsit per part de diverses entitats i particulars. Conèixer aquestes iniciatives i potenciar-les adequadament és una de les seves aspiracions.

Alguns coneixements científics mínims són indispensables per comprendre i opinar sobre grans problemes oberts d'avui: medi ambient, energia, revolució informàtica, desarmament, enginyeria genètica, resposta a noves epidèmies... Un públic informat adequadament sobre aquests temes pot dedicar més interès i jutjar amb més ponderació les iniciatives polítiques relacionades amb ells, i respondre amb més serenitat els interrogants que aquests problemes plantegen avui a la humanitat. A més, aquest públic pot ser més capaç de comprendre les bases en què es fonamenta la tecnologia que afaïona tants aspectes de la nostra manera de viure, i més sensible per valorar el passat científic i tecnològic que ha configurat èpoques decisives de la nostra història.

cultural inestimable el conreu de les diverses especialitats científiques. Tot i això, pretén auspiciar una participació dels científics en la cultura que depassi la dedicació estrictament limitada a la seva àrea específica, no tan sols amb la divulgació, sinó també amb la reflexió i l'assaig sobre les qüestions d'interès general (ètic, filosòfic, polític, històric) que els seus camps puguin suscitar. Aquesta aportació només serà possible si el científic, al seu torn, para atenció al desenvolupament dels corrents de pensament actuals i a la base històrica en què aquests es fonamenten.

La Comissió té present que alguns d'aquests objectius depassen l'abast de la seva actuació, però sap que l'interès per aquestes qüestions comença a ser prou estès en el nostre àmbit cultural. En aquest interès, curiositat i voluntat d'un nombre considerable de persones basa la seva confiança que aquestes reflexions i les iniciatives concretes que se'n deriven no seran del tot estèrils.

La Comissió vol establir comunicació amb els altres àmbits culturals per tal de contribuir a una configuració globalitzadora de la identitat cultural del nostre país. Per això pretén amalgamar el corrent científic amb el substracte cultural propi, i amb els altres moviments culturals del nostre entorn.